

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Одеського державного
агарного університету,
голова приймальної комісії

проф. Михайло БРОШКОВ

«23 » травня 2024 р.

ПРОГРАМА

для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «МАГІСТР»

**за ОПП «САДІВНИЦТВО, ПЛОДООВОЧІВНИЦТВО ТА
ВИНОГРАДАРСТВО»**

галузі знань 20 «АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО»

**(на базі ступеня вищої освіти бакалавра або освітньо – кваліфікаційного рівня
спеціаліста за неспорідненими спеціальностями)**

Одеса 2024

Програма фахового вступного випробування для здобуття ступеня вищої освіти «*Magistr*» на базі ступеня вищої освіти бакалавр або освітньо – кваліфікаційного рівня спеціаліста при вступі на освітньо-професійну програму «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблена:

(підпис)

завідувач кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії,
к. с.-г. н., Юрій САВЧУК

(підпис)

професор кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії,
к. с.-г. н., Ірина ІЩЕНКО

Гарант ОПП: професор кафедри садівництва, виноградарства, біології та хімії, к. с.-г. н.

(підпис)

Ірина ІЩЕНКО

Схвалено Вченою радою Агробіотехнологічного факультету,

від «___» ____ 20__ р., протокол №____.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1.БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	5
1.1.Садівництво.....	5
1.2.Овочівництво.....	7
1.3.Виноградарство.....	12
2. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ.....	15
3.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	18

ВСТУП

Для участі в конкурсі на навчання за ступенем „Магістр” за спеціальністю 203 „Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство” допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий ступінь бакалавра або ОКР спеціаліст.

Мета вступного випробування – перевірка знань, умінь та навичок абитурієнтів програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання ступеня „Магістр”.

Вступник повинен володіти сукупністю видів діяльності, які передбачені освітньою характеристикою бакалавра за професійним напрямом 20 „Аграрні науки та продовольство” спеціальності „Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство”.

Вступник повинен:

- **виявити** базові знання з теорії і практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: плодівництво, овочівництво, виноградарство;
- **знати** поширення, біологічні особливості, сучасні сорти та гібриди, методи селекції та захисту рослин, а також технології вирощування основних плодоовочевих культур та винограду;
- **продемонструвати** навички творчого критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх розв’язання.

1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1. САДІВНИЦТВО

Садівництво, як галузь сільськогосподарського виробництва і як наука. Цінність плодів, як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку, плодівництва. Основні центри їх походження плодових культур. Географія плодових культур на земній кулі та в Україні.

Біологія плодових культур. Біологічна і виробнича характеристика порід плодових. Особливості будови і розвитку плодових культур. Будова і розвиток кореневої системи. Анатомія і фізіологічні функції кореня. Вплив умов середовища і засобів агротехніки на коренеутворення і архітектоніку кореневої системи.

Морфологічна і анатомічна будова стебла та листків плодових культур, їх фізіологічні функції. Будова бруньок плодових. Зимуюче вічко, процес закладання і диференціації. Різноякісність бруньок по осі пагону, її причини і практичне значення. Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння плодових культур.

Онтогенез плодових культур. Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток плодових рослин. Вплив окремих кліматичних факторів на ріст, розвиток і плодоношення, тепловий режим. Відношення до тепла у різні фази онтогенезу.

Ріст і плодоношення плодових рослин. Поняття про ріст і плодоношення плодових рослин. Вікові періоди. Роботи П.Г. Шітта про вікові періоди плодових дерев. Особливості росту надземної і кореневої системи. Закладання плодових бруньок, цвітіння, запилення і плодоношення. Фенофази періодів вегетації і спокою. Періодичність плодоношення. Вплив факторів зовнішнього середовища на життєдіяльність плодових рослин.

Реакція плодових рослин на посуху, перезволоження, низькі зимові температури, весняні ранкові заморозки. Групування плодових рослин (зерняткові, кісточкові, горіхоплідні та інші), садівництво Одеської області.

Вирощування посадкового матеріалу плодових рослин. Плодовий розсадник, його складові частини. Вибір місця і організація території плодового розсадника. Сівозміни в плодовому розсаднику. Маточно-сортові сади, їх закладання і утримання. Насінне розмноження плодових культур. Вирощування підщеп. Підщепи основних плодових культур, їх роль в інтенсифікації садівництва. Вирощування в шкілці насінних і вегетативно розмножуваних підщеп. Вирощування прищепних плодових саджанців. Способи і строки щеплення. Викопування, сортування, зберігання і реалізація саджанців.

Технологія виробництва плодів. Проектування плодових насаджень. Оцінка і вибір ділянки. Організація території. Підготовка ґрунту під сад. Закладання плодових дерев. Основні типи садів та їх економічна оцінка. Підбір порід, сортів і підщеп, їх розміщення на території саду. Посадка саду.

Система утримання і обробітку ґрунту в саду. Основні відомості про обробіток ґрунту. Утримання ґрунту в приштамбових смугах. Захист ґрунтів від ерозії. Удобрення ґрунту та підживлення плодових дерев. Значення елементів мінерального живлення. Види і форми добрив. Способи і строки внесення органічних і мінеральних добрив. Попередження забруднення зовнішнього середовища. Зрошення в садах і ягідниках.

Формування і обрізування плодових дерев. Біологічні основи обрізування. Засоби, прийоми і строки обрізування. Завдання і принципи формування крон. Основні типи крон і особливості їх формування в окремих порід. Ремонт плодових насаджень і догляд за деревами.

Збирання і товарний обробіток плодів. Агротехнічні умови і строки збирання урожаю. Основні вимоги до якості плодів, стандартизація плодів. Основні види технічної переробки та консервації плодів.

Зерняткові культури: яблуня, груша, айва та аронія. Значення, історія, райони поширення і промислового вирощування; види і біологічні особливості, районовані і перспективні сорти і підщепи. Конструкції насаджень, закладання і догляд за садом, формування крони, збирання, якість і товарна обробка плодів.

Кісточкові культури: вишня, черешня, слива, алича великоплідна, абрикос, персик.

Горіхоплідні культури: волоський горіх, фундук, мигdal' , каштан.

Культура ягідних рослин. Суниці, основні відомості про поширення, значення і біологію суниці. Вирощування посадкового матеріалу. Закладання плантацій, вирощування і збір урожаю.

Смородина. Ботанічна характеристика і біологічні особливості. Сорти чорної, червоної і білої смородини. Виробництво посадкового матеріалу та закладання ягідників. Вирощування смородини та збирання урожаю.

Малина. Ботанічна характеристика та біологічні особливості малини. Сорти малини. Виробництво посадкового матеріалу та закладання нових плантацій. Вирощування малини та збирання урожаю.

Нові для Одещини ягідні культури: актинідія, лимонник китайський, жимолость їстівна, бузина їстівна, обліпиха, їстівні форми лоху та ін. їх біологічні і господарські властивості, перспективи вирощування в умовах Одеської області.

1.2. ОВОЧІВНИЦТВО

Овочівництво, як галузь сільськогосподарського виробництва і як наука. Цінність плодів і овочів, як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку овочівництва. Основні центри походження овочевих культур. Географія овочевих культур на земній кулі та в Україні. Класифікація овочевих рослин. Ботанічна класифікація овочевих рослин. Біологово-виробнича класифікація овочевих культур.

Біологія овочевих культур. Особливості будови і розвитку овочевих культур. Будова і розвиток кореневої системи. Анатомія і фізіологічні функції кореня. Вплив умов середовища і засобів агротехніки на коренеутворення і архітектоніку кореневої системи.

Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння овочевих культур.

Онтогенез овочевих культур. Річний цикл розвитку, періоди відносного спокою і вегетації. Морфологічні та фізіологічні зміни овочевих рослин в онтогенезі.

Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток овочевих рослин. Вимоги овочевих культур до умов навколошнього середовища та їх оптимізація у відкритому і закритому ґрунті, Кліматичні фактори. Створення оптимальних умов росту і розвитку рослин.

Тепловий режим. Класифікація овочевих рослин за чутливістю до тепла. Способи оптимізації теплового режиму.

Світловий режим. Фотосинтетична активна радіація (ФАР). Значення тривалості світлового дня, фотoperіодизм. Методи створення сприятливого світлового режиму у відкритому і закритому ґрунті.

Повітряно-газовий режим. Способи оптимізації повітряно-газового режиму для інтенсивного росту рослин.

Водний режим. Методи регулювання водного режиму у відкритому та закритому ґрунті.

Поживний режим. Вимоги овочевих культур до умов мінерального живлення та ґрунтів. Засвоєння елементів мінерального живлення залежно від фаз розвитку.

Розмноження овочевих рослин. Статеве і вегетативне розмноження. Умови зберігання насіння, визначення посівних якостей та передпосівна підготовка насіння.

Грунтосуміші та інші матеріали для вирощування розсади. Горщечкова та касетна розсада. Використання методу консервації розсади. Стандартна розсада, її вік та параметри якості.

Технологічні заходи вирощування овочів. Особливості підготовки ґрунту під овочеві культури. Вимогливість овочевих культур до якості обробітку ґрунту.

Сівба насіння овочевих культур та висаджування розсади. Способи сівби: широкорядний, широкосмуговий, стрічковий, розкидний. Площа живлення рослин залежно від культури, зони вирощування та їх призначення.

Строки і способи садіння розсади. Захист овочевих культур від шкідників і хвороб. Технічна і біологічна стиглість та строки збору урожая.

Сівозміни та культурозміни з овочевими культурами. Принципи і особливості побудови сівозмін. Необхідність чергування культур у сівозміні. Особливості насінництва овочевих культур.

Біологічні основи насінництва овочевих культур. Різноякісність насіння: матрикальна, екологічна, агроекологічна та генетична. Особливості насінництва перехресно- та самозапильних овочевих культур. Агротехніка насінництва. Вибір ділянки під насінницькі посадки і посіви. Сортова прочистка у однорічних та відбір маточників у 2-річних культур. Польова апробація. Збір та зберігання насіння овочевих культур. Вирощування овочевих культур з насіння.

Вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті. Капустяні овочеві рослини. Види і різновидності капусти, їх значення і поширення. Морфологічна характеристика, біологічні особливості капусти білоголової. Розсадний спосіб вирощування капусти. Безрозсадна культура капусти. Цвітна капуста, особливості вирощування.

Коренеплідні овочеві рослини. Морква, столовий буряк, редька, редиска. Технологія вирощування та збір урожая.

Цибулинні овочеві рослини. Види цибулі, їх значення і поширення. Ріпчаста цибуля. Загальна характеристика та біологічні особливості. Часник.

Загальна характеристика та біологічні особливості. Технологія вирощування та збір урожаю.

Пасльонові овочеві культури. Помідор, перець, баклажан. Їх морфологічна і біологічна характеристика. Технології вирощування у відкритому ґрунті. Збір урожаю, районовані сорти.

Овочеві рослини родини Гарбузових. Огірок, кабачок, патисон, гарбuz, диня, кавун. Їх морфологічні та біологічні особливості. Технології вирощування у відкритому ґрунті.

Багаторічні овочеві культури. Щавель, ревінь та хрін. Морфологічна характеристика, біологічні особливості, сорти. Агротехніка, збір урожаю.

Скоростиглі листкові овочеві культури. Морфологічна характеристика, біологічні особливості, сорти та агротехніка вирощування салату посівного.

Класифікація закритого ґрунту: утеплений ґрунт (малогабаритні групові укриття), парники, теплиці (ангарні, блокові; аркові, скляні плівкові). Ґрунтові і гідропонні теплиці, пристосовані приміщення для вирощування грибів. Техніко-експлуатаційна характеристика споруд закритого ґрунту. Особливості конструкції теплиць для вирощування розсади. Обладнання культиваційних споруд. Умови експлуатації споруд закритого ґрунту. Матеріали для будівництва споруд закритого ґрунту. Вибір місця під їх будівництво.

Типові проекти культиваційних споруд відповідно до зонального районування. Вибір площин під будівництво тепличного господарства. Світлопроникні матеріали для покриття споруд закритого ґрунту (скло, плівкове покриття, склопластик, агроволокно). Парники та їх конструктивні елементи.

Технологія вирощування плодів огірка бджолозапильних і партенокарпічних гіbridів залежно від способу вирощування: на ґрунтосуміші, соломі методом басейнової чи малооб'ємної гідропоніки. Строки і способи висаджування розсади, густота та методи формування рослин. Запилювачі. Бджолозапилення. Роль прищипування у формуванні

рослин. Висота шпалери і спосіб підв'язування рослин. Режими підживлення. Збір урожаю плодів та його періодичність. Боротьба з шкідниками та хворобами. Біологічний метод боротьби з шкідниками та хворобами.

Особливості вирощування огірка в літньо-осінній культурі. Вирощування огірка у плівкових теплицях з обігрівом ґрунту і повітря, обігрівом повітря, на сонячному обігріві. Вирощування огірка в парниках та під малогабаритним плівковим покриттям.

Технологія вирощування плодів помідора залежно від способу вирощування: на ґрунтосуміші, методом басейнової чи малооб'ємної гідропоніки. Строки і способи висаджування розсади, густота та способи формування рослин під час вирощування у зимово-літній, продовженій та літньо-осінній культурах. Пасинкування рослин. Роль вібраторів і використання джмелів з метою до запилення квіток. Застосування прищіпок китиць із метою уникнення нерівномірного дозрівання плодів у період плодоношення рослин. Нормування плодів у китицях. Режими підживлення та рецептури поживних розчинів.

Вирощування помідора в плівкових теплицях, малогабаритних плівкових покриттях і парниках. Боротьба з шкідниками та хворобами. Збір урожаю. Зачищення площі та утилізація післязбиральних решток рослин.

Особливості вирощування в спорудах закритого ґрунту перцю солодкого та баклажану.

Технологія вирощування в спорудах закритого ґрунту капусти ранньої і цвітної. Строки і способи садіння, густота рослин. Догляд за рослинами, збір урожаю та використання післязбиральних решток.

Особливості вирощування посівних культур: салату, капусти пекінської, шпинату, петрушки та селери на зелень, кропу. Ущільнення городинними культурами широких міжрядь під час вирощування огірка, помідора, перцю і баклажана.

Вирощування вигінних культур: цибулі ріпчастої, часнику на зелене перо, петрушки, селери, буряку столового, вітлуфу, щавлю та багаторічних цибуль.

Особливості вирощування в спорудах закритого ґрунту кавуна і дині.

Збирання врожаю, сортування, пакування та перевезення овочевої продукції в склади та до місця збуту.

1.3. ВИНОГРАДАСТВО

Виноградарство, як галузь сільськогосподарського виробництва і як науки. Цінність ягід винограду як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку виноградарства. Основні центри їх походження. Географія культури винограду на земній кулі та в Україні.

Біологія винограду. Систематика і загальна характеристика родини Виноградових. Рід *Vitis*, його біологічні особливості, значення і поширення. Найважливіші види роду, що використовуються в культурі. Походження і класифікація культурного європейсько-азіатського винограду. Особливості будови і розвитку виноградної рослини. Будова і розвиток кореневої системи. Анatomія і фізіологічні функції кореня. Вплив умов середовища і засобів агротехніки на коренеутворення і архітектоніку кореневої системи.

Морфологічна і анатомічна будова стебла та листків винограду, їх фізіологічні функції. Будова бруньок винограду. Зимуюче вічко, процес закладання і диференціації. Різноякісність бруньок по осі пагона, її причини і практичне значення. Показники плодоносності бруньок і пагонів, методи їх визначення. Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння винограду.

Онтогенез винограду. Вікові етапи у великому циклі розвитку та їх особливості. Річний цикл розвитку, періоди відносного спокою і вегетації. Морфологічні і фізіологічні зміни на окремих фазах, технологія робіт на кожній з них.

Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток винограду. Вплив окремих кліматичних факторів на ріст, розвиток і плодоношення, тепловий режим. Відношення до тепла у різні фази онтогенезу. Характеристика теплозабезпеченості зони для культури винограду. Зони укривної, умовно укривної і неукривної культури. Вплив на виноград топографічних факторів. Ріст і розвиток винограду залежно від ґрунтових умов.

Розмноження винограду. Насінне і вегетативне розмноження. Способи вегетативного розмноження і їх виробниче значення; їх теоретичні основи. Заготівля живців, вимоги до них як посадкового матеріалу, способи передпосадкової підготовки. Розмноження винограду відводками. Розмноження щепленням; теоретичні основи. Класифікація щеплень; способи, що мають найбільше значення у виробництві. Вирощування посадкового матеріалу в розсадниках. Структура розсадника кореневласних і щеплених саджанців. Маточник філоксеростійких підщеп, технологія його закладки і догляду. Заготівля підщепної лози. Маточник прищеп, особливості його догляду. Заготівля прищепної лози. Умови зберігання прищеп і підщеп. Сучасні прищеплювальні майстерні і комплекси. Методи підготовки прищеп і підщеп до щеплення. Техніка ручного щеплення. Машинне щеплення. Стратифікація щеп у різних субстратах, їх переваги і недоліки. Застосування антисептичних речовин при щепленні.

Виноградна шкілка, особливості її влаштування. Способи садіння щеп (живців), догляд за саджанцями, їх апробація. Виробництво безвірусного посадкового матеріалу.

Закладання промислового винограднику. Проект, обґрунтування проектного завдання закладання винограднику. Вибір ділянки; вимоги до рельєфу, ґрунту, підгрунтів, підґрунтових вод. Основні меліоративні роботи. Плантаційні роботи, теоретичні основи, способи і терміни. Організація території винограднику. Розбивка ділянки на квартали і клітки; дороги. Способи розбивки кліток під посадку. Передпосадкова підготовка і посадка

кореневласних і щеплених саджанців. Особливості організації території і закладки виноградників на схилах. Догляд за молодими насадженнями. Ремонт і реконструкція виноградників.

Обрізка і формування кущів. Теоретичні основи обрізки винограду. Завдання обрізки. Методи розрахунку величини оптимального навантаження. Принципи формування кущів, основні їх типи. Системи виведення кущів і види опор. Принципи виводу форми і системи ведення куща. Системи, що забезпечують механізацію обрізки, укриття кущів на зиму, збирання врожаю. Операції із зеленими органами куща. Обломка пагонів, прищипування їх верхівок, чеканка, пасинкування. Підв'язування скелетних органів і зелених пагонів: способи, завдання, значення.

Обробіток ґрунту на виноградниках. Системи обробітку і утримання ґрунту на виноградниках. Технологія осінньої оранки і весняно-літніх культивацій. Мульчування. Удобрення. Теоретичні основи живлення виноградної рослини.

урожаєм поживних елементів із ґрунту. Діагностика живлення. Види і форми добрив під виноград. Кореневі і позакореневі підживлення. Сидеральні добрива. Вплив удобрень на ріст, плодоношення і якість винограду. Норми та способи внесення добрив.

Зрошення. Потреби виноградної рослини у воді. Оптимальні межі вологості ґрунту, створення оптимального режиму вологості ґрунту, поливні і зрошувальні норми. Особливості агротехніки зрошувальних виноградників.

Збирання врожаю винограду. Способи попереднього визначення величини врожаю, ступеня зрілості ягід і термінів збирання, кондиції і стандарти. Сучасна технологія збирання технічних сортів ручним і машинним способами.

Культура столового винограду. Кращі районовані сорти для місцевого споживання, вивозу і зберігання. Вибіркове і суцільне збирання врожаю, сортування. Види тари.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Базову контролючу програму розроблено відповідно до вимог рекомендацій, затверджених Міністерством аграрної політики України та Міністерством освіти і науки України ("Рекомендована практика конструювання тестів професійної компетенції випускників вищих навчальних закладів" / За заг. ред. Ю.В. Сухарнікова. - К.: Аграрна освіта, 2000. - 38 а). Зазначена робота включає тестові завдання відповідно до переліку умінь, наведених у варіативній частині ОХ, яка є стандартом вищої освіти.

Освітня характеристика (ОХ) абітурієнтів - випускників вищого навчального закладу є галузевим нормативним документом, в якому узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються цілі вищої освіта та професійної підготовки, визначається місце фахівця із галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" в структурі АПК і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Цей стандарт є складовою галузевих стандартів вищої освіти, в якій узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та споживачів випускників до змісту вищої освіти. ОХ відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту освіти і навчання з боку держави та окремих замовників фахівців.

ОХ встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності абітурієнтів - випускників вищого навчального закладу із галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" і державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула цей освітній рівень фахового спрямування 203 „Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство ” ступеня "Магістр".

На тестовому іспиті випускник повинен підтвердити не тільки наявність знань, навичок і умінь, а й здатність приймати правильні рішення.

Тести професійної компетенції є важливою складовою всього комплексу оцінки знань абітурієнта та одним із методів комплексного оцінювання якості підготовки абітурієнта - випускника вищого навчального закладу ступеня бакалавр. Тестовий іспит найбільш повно відповідає принципу педагогіки - об'єктивність контролю знань.

До Базової контролюючої програми, яка включає всі тестові завдання з дисциплін природничо-наукової підготовки і дисциплін професійної та практичної підготовки. Екзаменаційний тест, який готується у вигляді брошури, складається з завдань, взятих з базової контролюючої програми.

На кожне тестове завдання повинна бути одна або декілька правильних відповідей, що є еталоном, з яким порівнюється відповідь студента.

На початку тестового іспиту кожний абітурієнт отримує одну із згаданих брошур та бланк відповідей, на якому записує своє прізвище, номер залікової книжки і номер варіанта тесту (брошури). На тестування відводиться одна година. У бланку відповідей випускник проставляє номери правильних на його погляд відповідей до тестових завдань.

Після кожного іспиту структуру тестових завдань слід змінювати. Використовуючи бланк еталонних відповідей, комісія підраховує кількість правильних відповідей абітурієнта і за критеріями оцінок підводить підсумок державної атестації.

Голова фахової комісії
зі спеціальності 203 «Садівництво,
плодоовочівництво та виноградарство»

Юрій САВЧУК

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінювання за шкалою 100-200 балів	Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінювання за шкалою 100-200 балів
0	0	26	104
1	4	27	108
2	8	28	112
3	12	29	116
4	16	30	120
5	20	31	124
6	24	32	128
7	28	33	132
8	32	34	136
9	36	35	140
10	40	36	144
11	44	37	148
12	48	38	152
13	52	39	156
14	56	40	160
15	60	41	164
16	64	42	168
17	68	43	172
18	72	44	176
19	76	45	180
20	80	46	184
21	84	47	188
22	88	48	192
23	92	49	196
24	96	50	200
25	100		

Голова фахової комісії

зі спеціальності 203 «Садівництво,

плодоовочівництво та виноградарство»

Юрій САВЧУК

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. САДІВНИЦТВО

1. Грицаєнко А. О. Плодівництво: підручник / А. О. Грицаєнко. К.: Урожай, 2000. – 276 с.
2. Копитко П. Г. Удобрення плодових і ягідних культур: навч. посіб./ П. В. Копитко. К.: Вища школа, 2001. - 205 с.
3. Куян В. Г. Плодівництво: підручник / В. Г. Куян. К.: Аграрна наука, 1998. – 468 с.
4. Куян В. Г. Плодівництво. практикум / В. Г. Куян. – Житомир: «Льонок», 2002. – 184 с.
5. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво: навчальний посібник / В.Г. Куян. К.: Світ, 2004. – 462 с.
6. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні: навч. посіб. / В. С. Марковський. Кам'янець-Подільський: П.П. «Медобори-2006», 2008. - 200с.

3.2. ОВОЧІВНИЦТВО

1. Барабаш О. Ю. Біологічні основи овочівництва / О. Ю. Барабаш, Л. К. Тараненко, З. Д. Сич. К.: Арістей, 2005. – 344 с.
2. Довідник овочівника Степу України: Навч. посіб. / Латюк Г. І., Попова Л. М., Тихонов П. С. та ін. / За ред. Латюка Г. І. – 4-те вид. перероб. та допов. Одеса: ВМВ, 2010. – 472 с.
3. Лихацький В. І., Бургарт Ю. Є., Касянович В. Д. Овочівництво. : У 2 ч. Ч 1: Теоретичні основи овочівництва та культиваційні споруди / За ред. В. І. Лихацького. К.: Урожай, Том 1. 1996. – 304 с.
4. Лихацький В. І., Бургарт Ю. Є., Васянович В. Д. Овочівництво.: У 2 ч. Ч.2.: Біологічні особливості і технологія вирощування овочевих культур / За ред. В. І. Лихацького. К.: Урожай, 1996. – 360 с.
5. Сучасні технології в овочівництві / за ред. К.І. Яковенка. Харків : Ксилон, 2001. - 125 с.

3.3. ВИНОГРАДАСТВО

1. Виноградарство / М. О. Дудник, М. М. Коваль, І. М. Козар та ін.: За ред. Хреновськова Е. І. К.: «Арістей», 2008. – 328 с.
2. Іщенко І. О. Виноградарство: навч. посіб. / І. О. Іщенко, Е. І. Хреновськов, Ю. О. Савчук. Одеса: Астропrint, 2020. – 348 с.
3. Мринський І. М., Воєводін В. В. Шкідники винограду: навч. посіб. / І.М. Мринський, В.В. Воєводін; за ред. І.М. Мринського. – Київ: типографія ТОВ «Принт Медіа», 2020. – 520 с.: іл.